Commissievergadering gemeenteraad Oss

Onderwerp: **schadelijkheid houtstook onderschat, uitfaseren onvermijdelijk**
Datum: 15 mei 2024

Geachte gemeenteraad,

Hartelijk dank voor de aandacht voor houtstook. Vanwege de vele gemeenten en lange reistijd kunnen we als **Stichting HoutrookVrij niet inspreken maar sturen we deze samenvattende brief en het aanbod om uw vragen te beantwoorden via mail, telefoon of Teams.**

We schreven u een ingewikkelde brief omdat we niet met een mening wilden komen, maar met feiten, op basis van onderzoek door belangrijke (gezondheids)instanties. In een nutshell:

Een kleine minderheid die - vooral voor de gezelligheid - op hout stookt, blijkt disproportioneel vervuilend. Houtstook produceert namelijk 1/4 van al het PM2,5 fijnstof en 3/4 van alle PAK (polycyclische aromatische koolwaterstoffen)[1] en 2x zoveel CO2 per warmte-eenheid als een CV op gas. Geoxideerde PAK-mengsels uit houtstook blijken tevens de belangrijkste bron (in het PM2,5) te zijn van de oxidatieve schade in weefsels, gezien als het werkingsmechanisme bij luchtverontreiniging, naast de (veroorzaakte) ontstekingsreacties.

Fijnstof (met PAK) beschadigt onze kinderen, bezorgt volwassenen chronische ziekten en doet ouderen eerder sterven. Mensen kunnen de relatie niet zelf leggen, behalve bij directe luchtwegklachten. De overheid heeft daarom een belangrijke taak om burgers te informeren. Fijnstof zorgt voor *meer* oorontstekingen, luchtweginfecties waaronder (long)covid, astma, COPD (longfalen), longkanker, hoge bloeddruk, hartritmestoornissen, hartfalen, hart- en herseninfarcten, te klein en te vroeg geboren kinderen, leerstoornissen, ADHD, autisme, depressies, schizofrenie, dementie, Parkinson, adipositas en diabetes 2, reuma, botontkalking en tumoren aan maag, nier, blaas, lever, borst en hersenen. Elk jaar hebben 750.000 longpatiënten het benauwd door houtrook en komt een deel daarvan in het ziekenhuis te liggen. Ook mensen met gevoelige luchtwegen kunnen niet meer ventileren en buiten zijn.

Optimaal gestookte EcoDesign kachels produceren weliswaar minder fijnstof maar veel en meer ultrafijnstof. Het fijnstof wordt kleiner; dat is niet beter maar schadelijker. Het komt 5x meer in de longblaasjes, *ook* in de bloedbaan en heeft een groter reagerend oppervlak met sterkere gezondheidseffecten, zo blijkt uit onderzoek. Daarnaast stoten ze veel PAK uit, wat nog kan toenemen bij hoge verbrandingssnelheden en -temperaturen. PAK zijn celbeschadigend en kankerverwekkend en de overheid heeft een wettelijke minimalisatieverplichting.

De WHO heeft op basis van sterk bewijs de grenswaarden voor o.a. het PM2,5 fijnstof in 2021 verlaagd omdat bij de oude uit 2005 nog 8% oversterfte ontstaat en veel gezondheidsschade. Europees onderzoek stelde zelfs 11% oversterfte vast. Gezondheidsinstanties geven aan dat houtstook bij de nieuwe WHO-norm niet mogelijk is en roepen op tot een houtstookverbod. Omdat de huidige industrie, vervoer en Oost-Europese houtkachels nog onmisbaar zijn, besloot de EU recent om in 2030 eerst pas de oude WHO-normen uit 2005 in te voeren.

Maar in Nederland is houtstook helemaal *niet* onmisbaar, bijna iedereen heeft een CV op gas of bijvoorbeeld een warmtepomp. Elektrische BBQs en tuinlampionnen zijn ook heel gezellig. Een schone verwarming is ook fijn, desnoods een elektrische 'hout'kachel. Door geen hout te stoken kan je flink bijdragen aan schone lucht, gezondheid, schoon water, vitaler bos en een beter klimaat. Houtstook is bovendien ook *niet* goedkoop, want het bezorgt de maatschappij behalve veel leed, ook veel gezondheidszorgkosten en economische kosten[2,3].

Gemeenten hebben een zorgplicht. Daarom is het belangrijk om burgers ter bescherming te informeren, waarom niet op hout te stoken. Subsidieer mensen met een hoofdverwarming op hout, om dat te wijzigen. Neem stookverboden op in het Omgevingsplan om houtstook terug te dringen en uiteindelijk uit te faseren. Mensen dus eerst *goed* voorlichten en goed voorbereiden en dan de wetregel(s) handhaven. De ontwikkeling van drones maakt handhaven makkelijker. Zonder binnentreden van een woning, kunnen een warmtecamera en fijnstofmeter, eenvoudig onderscheid maken tussen houtstook en bijvoorbeeld een CV op gas of een andere verwarmingsbron.

Hartelijk dank voor uw aandacht. Zie voor verdere informatie onze eerdere brief. Bij eventuele vragen, zijn wij graag bereid om die te beantwoorden via mail, telefoon of Teams.

Inge Everhardus,
Machteld Derks
Anne-Marie Monnikhof

Stichting HoutrookVrij
Info@houtrookvrij.nl
www.houtrookvrij.nl

1. https://www.rivm.nl/documenten/factsheet-effect-van-houtstook-op-luchtkwaliteit-en-gezondheid Zie de Factsheet. Zie op blz. 2 bij PM2,5: Houtstok draagt voor ± 1/4 bij aan alle PM2,5. Zie op blz. 4 bij Uitstoot van andere stoffen: Houtstoot draagt voor ± 3/4 bij aan alle (benzo(a)pyreen, de indicatorstof voor) PAK.

2. https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2023D41705 Zie blz. 6 over de mogelijke invoering van de *nieuwe* WHO-normen in de EU: "Economische baten van het nieuwe EU-voorstel gaan ver boven de kosten uit: € 42 mrd (aan baten) in 2030; de kosten van de maatregelen bedragen € 6 mrd euro per jaar".

3. https://cedelft.eu/wp-content/uploads/sites/2/2022/03/CE_Delft_210135_Health-related_social_costs_of_residential_heating_and_cooking_Def_V1.2.pdf Zie blz. 38 en 39: Volgens CE Delft kost een gemiddelde houtkachel de maatschappij 750 euro per jaar.